

DİL SAYFASI

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ- TÜRKÇE BİLİM TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ ÇALIŞMALARI

Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA)nin önderliğinde bilim dilinin Türkçe'leştirilmesine yönelik bir çalışma başlatılmıştır. Bu çalışmanın hedefi bir Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü çıkarmaktır. TÜBA bu sözlüğe ilişkin olarak Tıp terimlerinin oluşturulması amacıyla ilki 2003 tarihinde Abant İzzet Baysal Üniversitesinde gerçekleştirilen çalıştay olmak üzere bir dizi toplantı düzenlemiştir. Bu toplantılara uzmanlık derneklerinden tıp dilinin Türkçe'leştirilmesi konusunda çalışmak isteyen uzmanlar katılmışlar ve sözlüğün hazırlanması üzerinde tartışılarak, yönerge belirlenmiştir. Tüm uzmanlık dernekleri dil komisyonlarındaki üyeler bu yönerge üzerinden, kendi uzmanlık alanlarına giren yabancı kökenli sözcükleri Türkçeleştirme çalışmalarını, dil uzmanlarının desteği ve yol göstericiliği ile sürdürmektedirler. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı alanından Prof.Dr. Bahar Gökler TÜBA'nın çatısı altında gerçekleştirilen Türkçe Tıp Terimleri Çalıştay'ının düzenleme kurulunda yer almıştır. Bu çalıştayın içeriği ve sunumlar "Hekimlik ve Türkçe" başlıklı bir kitapta toplanarak TÜBA yayını olarak basılmıştır.

Bu tasarım bağlamında tıp alanında uyulması gereken etkinlikler belirlenerek, uzmanlık dernekleri dil komisyonları ve dergiler aracılığı ile duyurulması ve uygulamaya geçirilmesi yönünde karar alınmıştır. Bu etkinlikler aşağıda belirtilmektedir:

- Eğitimde ve yayınlarda Türkçe karşılığı olan terimler kesinlikle Türkçe olarak kullanılmalıdır, karşılığı olmayan terimlerin Türkçe karşılığının bulunması için yaygın çaba gösterilmelidir. Türkçe'ye yeni giren yabancı terimler sürekli izlenmeli, en kısa zamanda karşılıkları önerilmelidir.

- Eğitimin ve yayınların Türkçe'yle yapılması için hedef kitlelere yönelik duyarlılaştırma, bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır.

- TÜBA'nın hazırladığı Genel Bilim Terimleri Sözlüğü'nde tıp terimlerinin de yer almasına dönük süreç hızlandırılmalı, bu bağlamda geliştirilecek olan terimler genel ağ ortamında bütün hekimlere sunulmalı, kendilerinden gelen görüş ve öneriler değerlendirilmelidir.

- Türkçe tıp terimlerinin yazım kuralları belirlenmeli, bu amaçlı bir kılavuz hazırlanmalıdır.

- Tıp kitaplarının, dergilerinin, öğrenci ders notlarının özenli bir Türkçe ile yazılması desteklenmeli, özendirme ödülleri verilmelidir.

- Uluslararası bilimsel dizinlerce taranan Türkçe tıp dergilerinin artması Türkçe'nin bilim dili olarak öne çıkmasını kolaylaştıracaktır. Bu amaçla bütün bilim kuruluşları özendirici önlemler geliştirmelidir.

- Üniversitelerce yabancı dilde yapılan yayınların akademik yükseltmelerde daha değerli görülmesi, giderek Türkçe'de nitelikli yayın yapılamayacağı izlenimine yolaçmaktadır; bu gidişi önleyecek, Türkçe'de yüksek nitelikli yayınlar oluşturacak öneriler geliştirilmelidir.

- Türkiye'de tıp eğitimi, öğretimi Türkçe yapılmalıdır. Türkçe'yi bilim ve meslek eğitimi için yetersiz gören anlayışa karşı tavır alınmalıdır.

- Tıp kongrelerinde dil ile ilgili oturumlar düzenlenerek Türkçe tıp dili konusuna bilim adamlarının dikkati çekilmelidir.

- Her uzmanlık derneği ve tıp fakültesi kendi çatıları altında bir dil çalışma birimi oluşturmalı, TÜBA'nın terim çalışmasında izlediği yöntem ve bağlı kalınan ilkeleri içeren kaynaklar çalışma birimlerine iletilmelidir.

Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Derneği çatısı altında TÜBA'nın Türkçe Tıp Terimleri çalışma grubunda yer alan ve bir "dil komisyonu" olarak çalışan dernek üyelerimiz Prof.Dr. Bahar Gökler, Prof.Dr. Füsun Çuhadaroğlu Çetin, Doç.Dr. Runa Uslu, Doç.Dr. Levent Kayaalp ve Dr. Osman Sabuncuoğlu'dur. Derneğimiz dil komisyonu çalışmalarını sürdürmekte ve alanımıza ilişkin terim ve tanımların Türkçe'leştirilmesi konusunda Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları alanında çalışan tüm üyelerden katkı ve destek beklemektedir. Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Derneği Dil Komisyonu'nun çalışmaları yeni katılımlarla ivme bulacak ve Türkçe'nin bir bilim dili olarak yerleşmesi alanındaki çalışmalar ortak bir duyarlılık ve bilinçle açılım kazanacaktır.

Prof.Dr. Bahar Gökler

Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi : 12 (2) 2005